

Što je to kuga?

Kuga je opasna bolest koju prouzrokuje bakterija *Yersinia pestis*. Obično je prenose glodari, uglavnom pacovi, kao i buhe koje se na njima hrane. Samo jedna bakterija izaziva kugu, međutim ona može prouzrokovati tri različite vrste kuge – bubonsku, septisemičnu, i plućnu. Bubonska kuga je najčešća vrsta.

Kako se može oboljeti od kuge?

- Od bubonske kuge razboljeva se nakon ujeda inficirane buhe ili glodara.
- Septisemična kuga se dobija na isti način kao i bubonska – obično nakon ujeda zaražene buhe ili nekog glodara. Bakterije se onda počnu množiti u krvi. Septisemična kuga također može nastupiti kada se bubonska ili plućna kuga prošire na krv.
- Plućna kuga se dobija na dva načina. Javlja se ako bakterije uđe u organizam udisanjem, ili ako se jedna od druge dvije vrste prošire na pluća.

Koji su simptomi kuge?

Bubonska kuga napada limfne čvorove. U simptome spadaju:

- Povišena temperatura
- Glavobolja
- Groznica
- Slabost
- Natečene, bolne limfne žlijezde (otekline)

Simptomi septisemične kuge su:

- Povišena temperatura
- Groznica

- Slabost
- Stomačni bolovi
- Šok
- Potkožno krvarenje ili krvarenje drugih organa
- Odsutstvo povećanih žlijezda

Simptomi plućne kuge su:

- Povišena temperatura
- Glavobolja
- Slabost
- Nagla pojava upale pluća uz otežano disanje, bolovi u grudima, i kašalj
- Povremeni krvavi ili vodeni ispljuvak

Također se mogu pojaviti mučnina, povraćanje i stomačni bolovi. Bez hitne terapije, plućna kuga obično izaziva otkazivanje pluća, šok i brzu smrt.

Nakon koliko vremena se zaražene osobe razbole?

Kod bubonske kuge, simptomi se počnu pojavljivati dva do šest dana nakon kontakta sa bakterijom. Kod plućne kuge simptomi se počnu pojavljivati jedan do tri dana nakon kontakta sa zaraženim kapljicama u zraku.

Može li se kuga prenijeti s jedne osobe na drugu?

Bubonska i septisemična kuga se rijetko prenose s jedne osobe na drugu. Plućna kuga je zarazna. Pri kašljanju, zaražena osoba izbacuje u zrak bakterije u obliku kapljica. Ako zdrava osoba udahne ove kapljice, postoji mogućnost da se zarazi plućnom kugom.

Činjenice o kugi – strana 2

Kako se liječi kuga?

Ako se sumnja na kugu, i ako se ona na vrijeme dijagnosticira, oboljeli se mogu liječiti sa postojećim antibioticima. Da bi se spriječila visoka smrtnost od plućne kuge, neophodno je da se antibiotici počnu davati u prva 24 sata od pojave prvih simptoma.

Može li se izbeći da se osoba koja je izložena plućnoj kugi ne razboli?

Osobe koje su bile u bliskom dodiru sa zaraženom osobom mogu smanjiti mogućnost da se razbole ako započnu liječenje u roku od sedam dana od tog kontakta.

Kako se može smanjiti rizik od dobijanja plućne kuge od druge osobe ili od prenošenja bolesti na drugu osobu?

Osobe koje su u direktnom kontaktu sa oboljelima od plućne kuge, potrebno je da nose kiruršku masku za jednokratnu upotrebu koja čvrsto prianja uz lice. Neophodno je da oboljeli pacijenti budu izolirani i da su pod ljekarskom kontrolom najmanje prvih 48 sati od početka davanja antibiotika. Osobe koje su bile u kontaktu sa zaraženom osobom mogu se zaštititi od razboljevanja od kuge ako odmah počnu uzimati antibiotike.

Postoji li vakcina protiv kuge?

Trenutno ne postoji vakcina protiv kuge.

Može li kuga poslužiti kao oružje?

Moguća je pojava kuge ako se bakterije rasprše u atmosferu. Jednom kada se ljudi razbole, bakterija se lako širi na druge osobnim kontaktom. Zbog vremena koje

prođe od kontakta sa bakterijom do pojave bolesti, ljudi mogu putovati na duge distance prije nego počnu širiti zarazu. Bakterija *Yersinia pestis* postoji u prirodi. Moguće ju je izolirati i laboratorijski uzgajati u velikim količinama. I pored toga, izgradnja efikasnog oružja sa bakterijom *Yersinia pestis* zahtijeva suvremenu tehnologiju i znanje.

